

Τίτλος πρωτοτύπου: *LE PETIT CHAT EST MORT*
Συγγραφέας: XAVIER DE MOULINS

© Flammarion, Paris, 2020

© Εκδόσεις Στερέωμα Α.Ε., 2021

Για την ελληνική γλώσσα σε ολόκληρο τον κόσμο

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου συνολικά ή τμηματικά με οποιοδήποτε τρόπο ή μέσον χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

ΣΕΙΡΑ: ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ISBN: 978-960-8061-99-6

ΣΤΕΡΕΩΜΑ Α.Ε. / ΣΙΟΛΑ-ΑΛΕΞΙΟΥ

Κομνητών 24, Αθήνα 114 72

Τηλ. 210 6426393

Fax 210 6459312

E-mail info@stereoma-sa.gr

www.stereoma-sa.gr

Facebook: Εκδόσεις Στερέωμα

ΞΑΒΙΕ ΝΤΕ ΜΟΥΛΕΝ

Ο γατούλης πέθανε

Αφήγημα

Μετάφραση: ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΔΗΜΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΕΡΕΩΜΑ
2021

Στον Ζαν-Μαρί, τον Αρνώ, τον Μινό.
Για τα παιδιά μου.

«Τώρα ξέρω τι είναι μια γάτα:
είναι κάποιος που μοιάζει με γάτα,
κι έρχεται και σας παίρνει την καρδιά».

Christian Bobin, *Ο Άνθρωπος-χαρά*

Ο γατούλης πέθανε.

Οι λέξεις ηχούν σαν ομοβροντία.

Δεν ήταν εύκολο να διαλέξω με ποιες λέξεις θα το ανακοίνωνα στα παιδιά, γι' αυτό αποφάσισα να τους το πω απλά: τρεις λέξεις και μία τελεία. Σύντομο, σκληρό, τερατώδες.

Στην αρχή, τα κορίτσια δεν κουνήθηκαν.

Πάγωσαν στη θέση τους.

Με τις πιτζάμες τους, με τα πόδια γυμνά στα πλακάκια της κουζίνας, μέσα στο πρωινό που αργοσερνόταν, δέχτηκαν την εκπυρσοκρότηση χωρίς να αντιδράσουν.

Το ξέρω, πρώτα κάτι σκίστηκε μέσα τους, εκεί όπου το χιόνι είναι πιο εύθρυπτο, στις αόρατες κορφές της ψυχής μας.

Οι λέξεις μου έπεσαν βίαια, προκάλεσαν τη χιονοστιβάδα, τα παιδιά κατρακύλησαν και έπεσαν μέσα στο βάραθρο. Θαμμένες κάτω από το φρέσκο χιόνι, η Κλαιρ και η Ζελί δεν καταλαβαίνουν πού βρίσκονται.

Αναζητούν την έξοδο με το λίγο οξυγόνο που τους απομένει.

Ο γατούλης πέθανε

Η καρδιά τους φουσκώνει κάτω από το νυχτικό τους, θα 'λεγες πως πάει να σπάσει.

Όταν τα βλέμματά μας διασταυρώνονται, είναι η σειρά μου να καταρρεύσω. Να 'μαστε και οι τρεις μας παγιδευμένοι.

Στο βάθος του γκρεμού.

Θαμμένοι κάτω από τη χιονοστιβάδα.

Κανένας μάρτυρας για να ειδοποιήσει πως έχουμε βουλιάξει εδώ. Ανώφελο να καλέσεις βοήθεια.

Κανένα ελικόπτερο δεν θα μας αναζητήσει.

Μόνο στον εαυτό μας μπορούμε να υπολογίζουμε για να σκάσουμε και να βγούμε από αυτή την τρύπα.

Για να αναπνεύσουμε και πάλι.

Ο γατούλης πέθανε.

Ξαφνικά το πρωί γίνεται νύχτα.

Στο βάθος του γκρεμού, το μαύρο σεντόνι της λύπης μάς σκεπάζει, μας ζεσταίνει και μας παγώνει, όλα γίνονται γκριζα.

Στην κουζίνα τα κορίτσια εξακολουθούν να μένουν ακίνητα πάνω στα λευκά πλακάκια και, κάτω από το δυνατό τεχνητό φως, τα μάτια τους ξεχειλίζουν.

Άλογα καθαρόαιμα που περιμένουν το σινιάλο, οι κραυγές ετοιμάζονται να ορμήσουν.

Να μας κατασπαράξουν.

Η ψυχή μολύνει το σώμα.

Τα κορίτσια είναι τώρα ρυάκια που φουσκώνουν κάτω από την καταιγίδα.

Ο γατούλης πέθανε

Τα χλωμά τους χέρια σφίγγονται, η κοιλιά τους συσπάται, μόλις που έχουν τη δύναμη να επιβραδύνουν λίγο το χείμαρρο, αλλά η δύναμη του ρεύματος νικάει την αντίστασή τους, τα φράγματά τους δεν αντέχουν, υποχωρούν μπροστά στη βιαιότητα της είδησης.

Πρώτη υποκύπτει η μεγάλη.

Η Κλαιρ παρασύρεται από τα κύματα.

Τα ουρλιαχτά της αδελφής της με παρασύρουν.

Εκείνη τη στιγμή, πίστεψα πως κανένας δεν θα βγει σώος από τη λύπη.

Στο τηλέφωνο η κτηνίατρος το υποσχέθηκε.

Θα κάνει ό,τι μπορεί για να σε σώσει.

Μου το επανέλαβε τουλάχιστον τρεις φορές στο ακουστικό, ενώ της έκανα την ερώτηση: τι πιθανότητες έχεις να γλιτώσεις;

Δεν ήθελε να μου απαντήσει, αλλά επέμενα όπως όταν προσπαθείς να παραβιάσεις την πόρτα του πεπρωμένου, σπρώχνοντάς τη με τον ώμο σου.

Στο τέλος ενέδωσε, με μια φωνή σιγανή, σιγανή και γλυκιά, σχεδόν μητρική: δεκαπέντε τοις εκατό.

Δεκαπέντε τοις εκατό μικρούλες πιθανότητες να επιστρέψεις στο σπίτι, να ξαπλώσεις στον κίτρινο καναπέ σου και να το ρίξεις πάλι στο κουζούρι.

Δεκαπέντε τοις εκατό πιθανότητες να μεθύσεις και πάλι από τις ακτίνες του ήλιου, παρατηρώντας από το παράθυρο τις κυματιστές στέγες του απέναντι κτιρίου.

Δεκαπέντε τοις εκατό πιθανότητες, τυχερούλη μου, να μας ξαναβρείς.

Δεκαπέντε τοις εκατό του τίποτα να ξανάρθεις να ξύσεις το κεφαλάρι του κρεβατιού μου και την κορφή του κεφαλιού μου στις τέσσερις το πρωί, απαιτώ-

ντας να φύγει η νύχτα και σκορπώντας χαρά στο σπιτικό μας.

Δεκαπέντε τοις εκατό ήταν ελάχιστο, έδινε στην ελπίδα τόσο χώρο να γλιστρήσει, όσο η τρύπα μιας βελόνας.

Αλλά η φωνή της γιατρού μ' έκανε εκείνο το βράδυ να πιστέψω ότι θα ξεγελούσες τη μοίρα και τέλειωσα τη δουλειά μου με την καρδιά σχεδόν ανάλαφρη.

Κατέβηκα να παρουσιάσω τις ειδήσεις του τρομερού μας κόσμου προσπαθώντας να μη σε θεωρώ ολότελα νεκρό, οι νεκροί είναι ήδη πάρα πολλοί στην επικαιρότητα των ανθρώπων.

Η κτηνίατρός σου είναι πολύ εκλεπτυσμένη.

Λέγεται Ζοέ Λακρούα.

Ζοέ Λακρούα: όνομα μυθιστορηματικής ηρωίδας που δεν ταιριάζει στην αφήγηση του θανάτου σου.

Τη συνάντησα τρεις φορές, το πολύ.

Την πρώτη φορά, χωρούσες ακόμη στην παλάμη παιδικού χεριού, όμως ρουθουνίζες μόνο στην παλάμη της γυναίκας μου.

Είχαμε πάει για το εμβόλιο, όπως το θέλει η τάξη των πραγμάτων.

Η Κλαιρ είχε εντοπίσει τη διεύθυνσή της τότε που συμπλήρωνε με μεγάλη προσοχή την αίτηση για να σε αποκτήσει.

Δεν ήσουν καλά καλά τριών μηνών· ναι, ακριβώς τριών, μόλις είχες απογαλακτιστεί από τη μητέρα σου.

Δεν θα το πίστευες πως σύντομα θα επέστρεφες εκεί για να πεθάνεις, πως θα κατέρρεες στην αίθουσα αναμονής· ούτε κι εμείς.

Ήμασταν ευτυχισμένοι, κι εσύ ένα άκακο πλάσμα.

Διαπιστώσαμε ότι εκείνο το ιατρείο ήταν πολύ ωραία διακοσμημένο, ότι εκείνο το ιατρείο μύριζε όμορφα· έφερνε στον νου μου ινστιτούτο καλλονής όχι κτηνιατρική κλινική, έναν άλλο γαλαξία, Χριστούγεννα μέσα στην άνοιξη, κάτι τέτοιο.

Ήταν πολύ κομψή η γιατρίνα σου, με άψογο μανικιούρ, πάντα αρωματισμένη, με το κεφάλι καλυμμένο σε μια μενεξεδί εσάρπα.

Η Ζοέ Λακρουά χαμογελούσε καθώς σε έπιανε από τον λαιμό.

Έκανες πετάλι στο κενό και προσπαθούσες να γαντζωθείς με τα ροδαλά, ύπουλα νυχάκια σου στο φόρεμά της.

Μας έμαθε με τη μεγαλύτερη γλυκύτητα του κόσμου τα στοιχειώδη για να σε φροντίζουμε.

Η γυναίκα μου σημείωνε τις οδηγίες, τα κορίτσια συγκρατούσαν τα πάντα στο μυαλό τους, εγώ είχα το δικό μου αλλού, στον δρόμο, στη ζωή.

Ανάμεσα στα στήθη της, βρήκες ξανά την ηρεμία σου, δεν μπορούσες να το πιστέψεις ότι βρισκόσουν εκεί και αφέθηκες για τα καλά, πασάς ο γατούλης μας, πασάς.

Η γιατρός Λακρουά μας εξομολογήθηκε γελώντας ότι ήθελε να σε κρατήσει μαζί της, να σε κρύψει

Ο γατούλης πέθανε

σ' ένα κουτί από παπούτσια, να σε πάρει από την οικογένειά μας.

Η Ζοέ το επιβεβαίωσε, ήσουν σπάνιος και όμορφος, ο πιο ευγενικός γατούλης του κόσμου.

Θα μπορούσε να σε χαρίσει στα παιδιά της.

Αλλά ήσουν δικός μας.

Η γιατρός σου σε απίθωσε στη συγκινημένη αγκαλιά μας.

Χαϊδεύαμε την κοιλιά σου, τις δίπλες σου, μικρέ Βούδα.

Ήσουν προστατευμένος.

Η Ζοέ Λακρουά σε εκμεταλλεύτηκε μέχρι τέλους και εμάς μέχρι το ταμείο· σου αγοράσαμε ανεπιφύλακτα κάθε λογής άχρηστα πράγματα, παιχνίδια για να απασχολείσαι, να κουράζεσαι και να διασκεδάζουμε κι εμείς μαζί σου.

Όσο κράτησε η κοινή μας ζωή, ήσουν, ήμασταν αθώοι.

Λίγο ακόμη.

Ανηφορίζοντας τη λεωφόρο για το σπίτι μας, κάτω από το πράσινο των δέντρων, ο ήλιος χάιδευε το εξαίσιο τρίχωμά σου, ίδιο με λαγού που τρέχει κάτω από τον φθινοπωρινό ήλιο.

Ο κόσμος αργοσάλευε, τα παιδιά τραγουδούσαν.

Δεν σε ήθελα πριν να σε γνωρίσω.

Δεν αγαπούσα τις γάτες, ή φανταζόμουν πως δεν τις αγαπούσα.

Μιλούσα για τις υποχρεώσεις, τους περιορισμούς, είχα σοβαρές αντιρρήσεις για το κουτί με την άμμο τους, για το δύσσομο φαγητό τους, για τις τρίχες τους στα πουλόβερ, στα σακάκια και στα παλτά, για την αχαριστία τους, για τις ύπουλες γρατσουινές τους.

Έλεγα και ξανάλεγα: Οι γάτες είναι συμφεροντολόγα και εγωιστικά πλάσματα που ενδιαφέρονται μόνο για τα προνόμιά τους, με τον πισινό τους στη ζεστασιά του καλοριφέρ· δεν δίνουν δεκάρα για τον κόσμο γύρω τους, είναι άχρηστες όταν έχει καταιγίδα, είναι νεκρό βάρος που κοστίζει όταν πασχίζεις να οργανώσεις ένα τριήμερο – για να μη μιλήσω για τις διακοπές.

Οι γάτες, ανυπόφορο φορτίο.

Όχι, ποτέ, θα 'ταν ανοησία.

Είχα άδικο, πολύ άδικο κατά βάθος, το ήξερα, αλλά δεν ήθελα να το παραδεχτώ.

Ήμουν γεμάτος άγνοια, προκαταλήψεις και λανθασμένες βεβαιότητες· μόνο οι άνθρωποι μπορεί να σφάλουν τόσο πολύ, ενίοτε, συχνά, πάντα.

Ποτέ.

Η Κλαιρ όμως πεισμάτωσε· η Κλαιρ έπαιξε καλά το παιχνίδι της.

Πρώτα απ' όλα η επιμονή της, ένας μήνας, δυο μήνες, έξι μήνες, ένας χρόνος, δυο χρόνια...

Υπέκυψα κάτω από το βασανιστήριο του χαμόγελού της, πάντα πλατύ, πάντα χαριτωμένο και γαλίφικο, που πολλαπλασιάστηκε επί τρία όταν προστέθηκαν οι αδελφές της και επί τέσσερα όταν παρενέβη η μητέρα τους.

Ο πιο πολύτιμος σύμμαχός σου, στην αρχή και στο τέλος.

Η μητέρα τους με έβγαζε από τα ρούχα μου.

Η γυναίκα μου έχει γατίσια στρατηγική.

Έλεγε ναι όταν έλεγα όχι και έλεγε όχι όταν έλεγα ναι, ώσπου τελικά ξεστόμισα το οριστικό ναι.